

Motion till riksdagen

1989/90:Kr26

av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m)
med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Forskning för kultur

I den forskningspolitiska propositionen har fem prioriterade områden angivits:

- Kulturrådets stöd till till främst kulturpedagogisk och kultursociologisk forskning
- Arkivens forskning
- Forskning för kulturmiljövårdens behov
- Museernas forskning
- Den samiska forskningen

Dessa rubriker är adekvata som en grov förteckning över behovet av forskning på kulturområdet. Det är positivt att satsningar görs inom detta tidigare så eftersatta forskningsfält.

Det finns från regeringen en tydlig strävan att ge kulturrådet ett ökat kulturpolitiskt ansvar. Detta framgår bl.a. av att kulturrådet föreslås få en utökad ram för forskning framför allt kring kulturpedagogik och kultursociologi med uppgift att utvärdera den hittills förda kulturpolitiken.

Moderata samlingspartiet har i ett flertal motioner i olika avseenden ifrågasatt kulturrådets nuvarande och tilltänkta roll. Denna kritik har bl.a. bottnat i den bristande kompetens inom olika kulturområden som finns inom kulturrådet. Att ytterligare utöka kulturrådets roll inom en forskningsverksamhet vore att på ett felaktigt sätt utnyttja de begränsade resurser som står till förfogande för forskning. Den del av forskningsresurserna som är riktad mot museerna bör i stället överföras till ansvarsmuseerna i deras forskningsroll. Övriga resurser bör överföras till att allmänt förstärka den humanistiska forskningen vid universitet och högskolor.

Den utökade forskning, framför allt med utveckling av ADB-baserade söksystem, som föreslås för arkiven är av positiv art och understöds.

Forskning kring kulturmiljövården är ett mycket viktigt fält som kräver riktade och utvecklade insatser. Den föreslagna förstärkningen är positiv. I propositionen föreslås att riksantikvarieämbetet är den instans som skall er hålla de föreslagna medlen. Detta är i dagsläget en naturlig princip men får på sikt inte utesluta andra alternativa vägar. I den västsvenska regionen – SNORP-länen – pågår diskussioner om ett större regionalt samarbete kring

dessa frågor. I dessa diskussioner har institutionen för kulturvård vid Göteborgs universitet en viktig roll. I förlängningen av dessa diskussioner ligger tanken på ett s.k. *regionalt kulturvårdsuniversitet* i Västsverige. Detta skulle baseras på nämnda institution, på de inom regionen verksamma högskolorna, samt länsmuseumerna och länsantikvarieenheterna inom de berörda länen.

Arbetet med att få en fungerande organisation förutsätts bli klart under den kommande treårsperioden, sannolikt i början på perioden. Det är därför viktigt att det av den slutliga utformningen av beslutet klart framgår att riksantikvarieämbetet inte ensamt disponerar beviljade medel. Dessa skall också kunna disponeras av övriga inom kulturmiljövården verksamma institutioner och högskolor.

Beträffande museernas forskning framhålls att ansvarsmuseerna skall spela en större roll i sektorsforskningen. Utöver att större delen av de till kulturrådet föreslagna medlen till forskning bör gå direkt till museerna, vill vi ge följande synpunkter.

Det är viktigt att ansvarsmuseerna i sin forskningsfunktion har ett nära samarbete med övriga museer i landet. Inte minst gäller detta länsmuseumerna, där kompetent och forskningserfaren personal oftast finns. Denna regionala koppling bör också klart framgå av riksdagens beslut.

I propositionen behandlas också forskning kring turism och rekreation. Denna del är mycket summariskt behandlad och – med tanke på turismens stora nationalekonomiska betydelse – mycket eftersatt. Det är av stor vikt att forskning kring turismen utvecklas och byggs upp. Det är också självklart att forskning om turism och rekreation baseras i etablerade vetenskaper som nationalekonomi, företagsekonomi, statsvetenskap, sociologi och kulturgeografi. Det är också viktigt att turismen inte enbart betraktas som en snävt ekonomisk näring. Innehållet i turismen baseras framför allt på kultur och natur. Därför är det självklart att forskning om turism också måste baseras i ämnen som t.ex. etnologi, arkeologi, konstvetenskap, geologi, botanik etc.

Det är därför riktigt att en professur inrättas i nationalekonomi med inriktning på turism och rekreation. Satsningen på turismforskning får emellertid inte stanna där. Det är också nödvändigt att inrätta professurer med inriktning på både kultur och natur. Vid den uppbyggnad, som är nödvändig beträffande turismutbildningen med inriktning på kultur och natur, finns möjlighet att inrätta professurer med delvis annan inriktning. Kulturmiljöutbildningen, som av oss föreslagits i en annan motion om natur- och kulturvetarutbildning, etnologi eller arkeologi är ämnesområden, som kan utgöra basen för en professur med inriktning på turism. Även andra humanistiska ämnen är tänkbara. Det viktigaste är emellertid att i den fortsatta uppbyggnaden av professurer med anknytning till turism inte enbart ett snävt ekonomiskt synsätt gör sig gällande.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att de resurser till kulturrådet som är riktade mot museerna i stället överförs direkt till ansvarsmuseerna.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de föreslagna medlen till kulturmiljövård inte ensamma skall disponeras av riksantikvarieämbetet utan även kunna disponeras av övriga inom kulturmiljövården verksamma institutioner och högskolor.

Mot. 1989/90
Kr26

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av ansvarsmuseernas regionala samarbete.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att forskning kring turismen utvecklas och byggs upp.¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de humanistiska ämnenas betydelse i den fortsatta uppbyggnaden av professurer med anknytning till turism.¹]

Stockholm den 20 mars 1990

Gullan Lindblad (m)

Göthe Knutson (m)

